

ఫారిన్ వెళ్ళాల(న)ండి - వసుంధర

మనం ఎంత ఆధునికమైనా, చరిత్రకున్న విలువ మరువలేనిది. అలానే ఈ రోజుల్లో ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు ఎక్కడికైనా వెళ్ళగలిగే సౌకర్యాలు(డబ్బులుంటే చాలు) ఉన్నాయి కానీ కొన్ని దశాబ్దాల క్రిందట (1970 దశకం ప్రారంభంలో) ఇలాంటి ప్రయాణాల వెనుకనున్న సాధకబాధకాలు తెలుసుకోవడం ఇప్పటికీ ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. -సం.

(గత సంచిక తరువాయి)

1974-75 వాతావరణంలో అప్పటి పశ్చిమజర్మనీ దేశం ఈ రచనలోని సన్నివేశాలకు వేదిక. ఆ సన్నివేశాలను వివరించినది - అప్పటి వాతావరణంలో సంప్రదాయబద్ధంగా పెరిగి, ఆధునికతని అవగాహన చేసుకుంటున్న ఓ మధ్యతరగతి భారతీయుడు. వృత్తిరీత్యా సైంటిస్టు.

అప్పటికి ఇండియాలో టివిలు కొన్ని మహానగరాలకే పరిమితం. టెలిఫోన్లు వ్యాపారస్థులకీ, భాగ్యవంతులకీ, ఉన్నతోద్యోగులకే అందుబాటు. కంప్యూటర్లది పాశ్చాత్యదేశాల్లోనూ పెద్ద గదిని కేటాయించాల్సినంత పరిమాణం. మొబైల్సు, ఇంటర్నెట్ వగైరాలు వాడుకలోకొస్తాయన్న ఊహ కూడా లేదు.

ఇండియాలో ఇప్పుడు గ్రామాలకున్న సదుపాయాలు, అప్పుడు మహానగరాలకే లేవు. ఆ నేపథ్యాన్ని స్మరించి - రచయితోపాటు పాఠకులూ 1974లో పయనించి - చదవడం మొదలెడితే - ఈ రచనలోని చాలా విశేషాలు మరింత రసానుభూతినిస్తాయి. ఐతే 2016-17లోనూ - 'మనం ఎక్కణ్ణించి ఎక్కడికొచ్చాం? ఎక్కడికి పోతున్నాం?' అనే భావనను కలిగించి ఆలోచింపజేయ్యగలిగితే, ఈ రచన సార్థకమౌతుంది.

అంశాల పరంగా ఇది రెండు భాగాల రచన. మొదటిది ల్యూనబర్గ్ లో 'పీజీ టు కేజీ' గత మాసంలో ముగిసింది. ఇప్పుడు రెండవది 'బెర్లిన్ ద్వీపే డాయిచ్ ఖండే'లో తొలివిడతగా 'ఫన్ నేనొక్కడినే'. ఇందులో అంశాల్ని జరిగిన వరుస క్రమంలో కాక - పాఠకులకు అనువుగా ఉండేందుకు ఉపశీర్షికల్లో వివరించడం జరిగింది.

రసానుభూతితోపాటు, ప్రయోజనాత్మకమూ కావాలన్న మా తపన అక్షరరూపం దాల్చడానికి స్ఫూర్తినిచ్చిన కౌముదికి హృదయపూర్వకంగా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, రచనలోకి అడుగుడుతున్నాం.

రెండవ భాగం: బెర్లిన్ ద్వీపే డాయిచ్ ఖండే

చివరి విడత: మలి సందడి (11)

(షాఫులు పిలుస్తున్నాయి బెర్లిన్ లో నేను, నా కుటుంబం)

ఇండియాలో షాఫుకి వెడితే చీరల ఎంపికలో శ్రీమతి నా సాయం తీసుకునేది. నా సెలక్షన్ గొప్పగా ఉంటుందని నేనే అనుకోను కానీ - పాపం తను నా అభిరుచితే ప్రాధాన్యం ఇచ్చేది. ఎవరైనా తను కట్టిన చీరలో వంకలెన్నితే - “మావారి సెలక్షన్. నాకు నచ్చింది” అని మరి వ్యాఖ్యలకు తావిచ్చేది కాదు.

పాపం - తనకీ - నా దుస్తుల ఎంపిక చెయ్యాలనుంది. అందుకని రెడీమేడ్ దుకాణానికి వెడదామనేది.

కానీ మనదంతా లెక్కల వ్యవహారం కదా -

“గుడ్ల కొని కుట్టించుకుంటే చౌక పడుతుంది. రెడీమేడ్ లో దానికి కనీసం రెట్టింపు ఎక్కువౌతుంది. ఫిటింగు విషయంలో సద్దుకుపోవాలి” అని తన ముచ్చటపై నీళ్లు చల్లేశాను.

తను ముఖం మాడ్చుకుంటే, “పోనీ, కుట్టడానికే గుడ్ల నువ్వు సెలక్ట్ చేయ్” అని తనని ప్రోత్సహించాను.

“మేమైతే కొన్న చీరని ఇంకే మార్పులూ లేకుండా వంటికి చుట్టబెట్టుకుంటాం. మీ బట్టలు అలా కాదు. గుడ్ల చూస్తే ఒకలా, కుట్టేక ఇంకొకలా! ఐనా - ‘మగాళ్ల గుడ్డలకి సెలక్షనేమిటీ - ఆన్నీ ఒకలాగే ఉంటాయ్’ అనేది అమ్మ” అని శ్రీమతి విత్త్రా ఐపోయేది.

మరి జర్మనీలో గుడ్ల కొని కుట్టించుకునే స్తోమత అక్కడి సామాన్యులకే లేదు. నేనెంత!

ఏ షాఫుకెళ్లినా పాంటూ చొక్కాలూ కళ్లముందే వ్రేలాడుతూ ఊరించేవి. ఎలాగున్నాయో అనే కాక - కొలతలు అతికినట్లు ఉన్నాయా అన్నది తెలుసుకుందుకు ట్రయల్ రూం సదుపాయముంది.

తన కోరిక తీరే సమయం వచ్చిందని శ్రీమతి ఉత్సాహంగా నాకు చెప్పింది.

నేను వెంటనే ఒప్పుకోలేదు. “రకరకాల డిజైన్లలో మంచిమంచివి దొరుకుతాయి కాబట్టి పిల్లల దుస్తులు ఇక్కడే కొందాం. చీరలకు నాణ్యమైన గుడ్లలు దొరుకుతాయి కాబట్టి నువ్వు ఇక్కడ కొనుక్కోవచ్చు. నాకు ఇండియానుంచి తెచ్చుకున్నవి ఉన్నాయి. అస్తమానూ అవే వేసుకోవాలా, కొత్తవి ఉండొద్దా అనుకుందుకు వాటినెలాగూ స్వెటర్లు, ఓవర్కోట్లూ కమ్మేస్తాయి కాబట్టి లోపలేమున్నా ఒక్కటే. ఆడవాళ్ల విషయం వేరనుకో. ఇక డబ్బెట్టి కొంటున్నప్పుడు ఫిటింగ్ చూసుకోవాలి కదా! ట్రయల్ రూం ఉన్నా సరే - కొలతలు తీసుకుని బైలర్ కుట్టిన పిటింగ్ ఉండదు” అని అభ్యంతరపెట్టాను.

“ఎవరైనా అడిగితే - ఇది నా భార్య ఎంపిక - అని గర్వంగా చెప్పుకుందుకు కనీసం రెండు మూడు డ్రెస్సులు మీరు కొనుక్కు తీరాల్సిందే” అని నొక్కించింది శ్రీమతి.

“ఆ సరదా కూడా ఇండియా వెళ్లకే తీర్చుకుందువు కాని. ఇక్కడ సెలక్షన్ నువ్వనుకున్నంత సులభం కాదని తెలుసుకుందుకు - నాకూ, గోపాలకృష్ణన్ కీ జరిగిన అనుభవమొకటి చెబుతాను. విను” అన్నాను.

ఒకసారి గోపాలకృష్ణన్ పాంటు కొనుక్కుందుకు వెదుతూ నన్ను తోడు రమ్మన్నాడు. ఇద్దరం ‘సే & ఆ’ దుస్తుల దుకాణానికి వెళ్లాం.

అది నాలుగంతస్తుల భవనం. ఒకో అంతస్తులో ఒకో విభాగముంటుందని తెలియక మేము ఒకో అంతస్తునే చూసుకుంటూ వెడుతున్నాం.

అంతవరకూ వాడుతున్నవి కాక - కొత్త మోడల్ తీసుకోవాలనుంది అతడికి. చాలాసేపు తిరిగేక ఒకచోట ఓ బెల్ బాటమ్ పాంట్ చూసి ఆగాడు.

“జీన్స్ వేశాను. నారో కట్ వేశాను. బెల్ బాటం వాడలేదు. ఇదెలాగుంటుంది నాకు?” అనడిగేడతడు.

అది ఎన్టీఆర్ కొసం యాక్స్ బైలరు కుట్టిన బెల్ బాటంలా ఉంది. చెయ్యెత్తు మనిషి గోపాలకృష్ణన్ కి చాలా బాగుండొచ్చని అనిపించింది. అదే చెప్పాను.

“సైజు నాదే కానీ నడుం దగ్గర కాస్త సన్నగా ఉన్నట్లుంది. ట్రయల్ చూద్దాం” అన్నాడతడు.

పాంట్ తీసుకుని ట్రయల్ రూం కోసం వెదుకుతున్నాం. మా అవస్థ గమనించినదేమో - ఒకామె మా దగ్గరకొచ్చి - “బిట్టే షోన్” అంది.

ట్రయల్ రూం చూపించమని అడిగాను.

ఆమె మా ఇద్దర్నీ ఎగాదిగా చూసి, “మీ గర్ల ఫ్రెండ్ ఎక్కడ?” అనడిగింది.

మమ్మల్ని చూసి ఇంకా పెళ్లికాని వాళ్లనుకుందనుకుందుకు లేదు. అక్కడ షాపింగుకి భార్యలతోకంటే గర్లఫ్రెండ్లతో వచ్చేవాళ్లే ఎక్కువ. పైగా రెడీమేడ్ షాపుల్లో బాయ్ ఫ్రెండ్స్ కి దుస్తులు ఎంపిక చెయ్యడం రివాజు కూడా కాబోలు. ఎందుకంటే వాళ్ల డ్రస్సు అమ్మాయిలని ఇంఫ్రెస్ చెయ్యడానికే మరి!

“మాకు గర్లఫ్రెండ్స్ లేరు” అన్నాను వెంటనే.

“మా డ్రెస్సులు మేమే ఎంపిక చేసుకోగలం” అన్నాడు గోపాలకృష్ణన్ గొప్పగా.

ఆమె మమ్మల్ని ఆదోలా చూసి, “అలాంటప్పుడు మీకు లేడీస్ సెక్షన్లో ఏం పని?” అంది.

అది ఆడవాళ్ల పాంటని అప్పటికి మాకు అర్థమయింది.

మారు మాటాడకుండా ఆ పాంటుని అక్కడే విడిచి పురుషుల విభాగమున్న మరో అంతస్తుకి మారిపోయాం.

మొక్కపాటి వారి బారిస్టర్ పార్వతీశం నవల్లో - పార్వతీశం మద్రాసు వెళ్లి తనకి నచ్చిన టోపీ ఒకటి కొనుక్కుని - అది ఆడపిల్లలు పెట్టుకునే టోపీ కావడంతో చాలాచోట్ల అపహాస్యం పాలవుతాడు. ఆ సన్నివేశాన్ని తర్వాత నేను గోపాలకృష్ణన్ కి చెప్పి, “అప్పట్లో నవ్వుకున్నా కానీ, ఇప్పుడు నాకు పార్వతీశం ఇబ్బంది అర్థమౌతోంది. ఆడవాళ్ళూ, మగవాళ్ళూ ఒకే రకంగా ముస్తాబైతే వచ్చే సమస్య ఇది” అన్నాను.

నేనిది చెప్పగానే శ్రీమతి నవ్వి, “ఇలాంటి విషయాల్లో మా ఆడాళ్లు మీ మగాళ్లకిలా కాదు” అని కొట్టిపారేసి - ఒక షాపులో పురుషుల విభాగంలోనే నాకోసం రెండు చొక్కాలు ఎంపిక చేసింది.

ట్రయల్ రూంలోకి వెళ్లబోతుంటే ఓ బిట్టేషోన్ పలకరించి, “నీకివి భుజాలు దిగిపోతాయి. కొంచెం చిన్న సైజు తీసుకో” అని శ్రీమతికి సలహా ఇచ్చింది.

శ్రీమతి తెల్లబోయింది. అది ఆడవాళ్ల చొక్కా అని వేరే చెప్పక్కర్లేదుగా!

శ్రీమతి ఆ చొక్కాల్ని పడేపడే చూసి, “మీకు బాగా నవ్వుతాయని మనసు పడి తీసుకున్నాను. ఇప్పటికీ నాకు వీటిలో తేడా ఏముందో తెలియడం లేదు. ఇవి మీరు వేసుకుంటే తప్పేముంది?” అంది.

“తప్పుందని నేనూ అనను కానీ, ప్రస్తుతానికి నన్నొదిలేయ్. మనం తిరిగి ఇండియా వెళ్లేముందు ఈ మోడల్ షర్టులో నాలుగు కొని పట్టుకెడదాం. ఇండియాలో ఎవరూ తప్పు పట్టరు. ఇక్కడ మాత్రం వీళ్ల సిస్టమ్ నే అనుసరిద్దాం” అన్నాను.

శ్రీమతికి మనసొప్పలేదు. అయిష్టంగానే ఆ చొక్కాల్ని యథాస్థానంలో ఉంచి, “ఇవి ఆడవాళ్ళ చొక్కాలైతే, పురుషుల విభాగంలో ఎందుకుంచినట్లా? అంతా గందరగోళంగా ఉంది” అని గొణుక్కుంది.

“ఎవరో ఆడవాళ్ళకోసమని వీటిని ఎంపిక చేసి, ఇక్కడికొచ్చేక మనసు మార్చుకుని వదిలేసి వెళ్లిపోయింటారు. సేల్స్ పిల్లలు ఇంకా యథాస్థానానికి మార్చలేదు కాబోలు” అన్నాను.

“అసలే ఇక్కడ మగాళ్ళ చొక్కాలకీ, ఆడవాళ్ళ చొక్కాలకీ తేడా తెలియకుండా ఉంది. ఇలా చేస్తే ఎలా?” అని శ్రీమతి విసుక్కుంది.

అబద్ధమెందుకూ నాకు కొంచెం తేడా తెలిసింది. ఆ చొక్కాలు ఛాతీ దగ్గర కాస్త వెడల్పుగానూ, నడుం దగ్గర కొంచెం పట్టేసినట్లా ఉన్నాయి. ఐతే అలాంటివి ఇండియాలో కొందరు సినీ హీరోలు వేసుకోగా చూశాను కాబట్టి కామోసనుకున్నాను.

శ్రీమతికి నేనో హీరోని కాబట్టి - అలాంటి చొక్కా వేసుకోగా చూడాలని మనసులో ఉండిపోయి ఇప్పుడు బయటపడిందేమో మరి!

“తేడా ఇక్కడివాళ్ళకీ తెలియదు. అందుకే ఆడవాళ్ళకనీ, మగవాళ్ళకనీ సెక్షన్లు వేరు చేసి బోర్డులు పెట్టారు. ఆడవాళ్ళ సెక్షన్లో పాంటులూ, షర్టులూ ఆడవాళ్ళవి అనుకోవాలి. ఐనా ఒకొసారి ఇలాంటి పొరపాట్లు జరుగుతుంటాయి” అన్నాను.

ఐతే ఆడా, మగా సెక్షన్ల గురించి మేమంతగా పట్టించుకునేవాళ్ళం కాదు. కారణం - మేము దుస్తులు కొనేది ఎక్కువగా పిల్లలకి. చిన్నపిల్లలకి సెక్షన్లు లేవు. పాపకీ, బాబుకీ కూడా ఒకే మోడల్ పాంటులూ, చొక్కాలూ కొనేవాళ్ళం. వయసులో తేడా ఉన్నా ఇద్దరూ ఒకే ఎత్తులో ఉండేవాళ్ళు. చాలామంది వాళ్ళు కవల పిల్లలని భ్రమ పడేవారు.

ఆ అలవాటునే పెద్దలకూ పాటిస్తే కాస్త ఇబ్బందొచ్చింది.

ఇండియా వెళ్లేదాకా చొక్కాల విషయంలో సినీహీరో లుక్స్ని వాయిదా వెయ్యాలని నిర్ణయించుకున్నాను.

షాపింగుకి వెళ్లడం సరదాగానే ఉండేది కానీ, అందుకు తయారవడమే ఇబ్బందిగా అనిపించేది.

ఇండియాలో ఐతే - బయటకి వెళ్లాలంటే - ఐదు నిముషాల్లో రెడీ అయ్యేవాళ్ళం. ఒకొసారి ఉన్నవాళ్ళం ఉన్నట్లే బయల్దేరిపోయేవాళ్ళం కూడా.

నాకు తెలిసి - ఎక్కువమంది ఆడవాళ్ళూ, కొద్దిమంది మగవాళ్ళూ - బయటికి వెడుతున్నామంటే ఓ ఫ్యాషన్ షోకి వెడుతున్నట్లు భావించి తయారయ్యేవాళ్ళు.

ఈ విషయంలో భార్యాభాధితులదే మెజారిటీ అని చెప్పాలి.

ఇండియాలో నా మిత్రుడు కేశవ్ అలాంటి భార్యాభాధితుడు. అతడి భార్య - ఇంటికెవరైనా వచ్చి తలుపు తడితే - ముందు డ్రెస్సింగ్ రూంకి వెళ్లి దుస్తులూ, మేకప్ నూ సరి చేసుకుని కానీ తలుపు తీసేది కాదు.

ఇంట్లో వేరెవరైనా ఉంటే ఫరవాలేదు. తనొక్కతే ఉంటే మాత్రం, ‘వస్తున్నా’ అని ఓ కేక వేసి తన ఉనికిని తెలియజేసేది.

వచ్చిన వాళ్ళకి అర్థమై ముందు లోగిల్లో గట్టుమీద కూర్చునేవారు. కాలక్షేపంకోసం పుస్తకప్రియులు పత్రికలో, పుస్తకాలో తీసుకెళ్లేవారు.

ఆమె ఇంటికి వెళ్లడంవల్లనే పుస్తకప్రియులుగా మారినవాళ్ళు కూడా కొందరున్నారు.

ఒకసారి కేశవ్ దంపతులు మాతో సినీమా ప్రోగ్రాం పెట్టారు. మేము గంటముందే రెడీ అయి వాళ్ళింటికి వెళ్లాం.

కేశవ్ తలుపు తీసి ఆప్యాయంగా పలకరించి డ్రాయింగ్ రూంలోకి ఆహ్వానించాడు. అతడి భార్య లోపల మేకప్ అవుతుంటుందని తెలుసు కాబట్టి శ్రీమతి కూడా డ్రాయింగ్ రూంలోనే చతికిలబడింది.

అంతా కబుర్లలో పడ్డాం.

కేశవ్ అక్కణ్ణించే మధ్యమధ్య భార్యని త్వరగా తెమిలి రమ్మని హెచ్చరిస్తున్నాడు. ఆమె “ఇదిగో, ఐదు నిముషాలు” అంటోంది.

నేను మధ్యమధ్య టైం చూసుకుంటున్నాను. చూస్తూండగా బయల్దేరే టైమయింది.

కేశవ్ నా ఆదుర్దా కనిపెట్టాడో ఏమో - “గంటనుంచి ఐదు నిముషాలు, ఐదు నిముషాలు అంటున్నావు. ఇక ఫస్ట్ షో మొదలైట్టే టైమాతోంది. తొందరగా రా” అని కొంచెం గొంతు పెంచి పిలిచాడు.

ఆమె వెంటనే లోపల్పించి, “ఫస్టు షో మొదలైపోతే, సెకండ్ షో చూద్దాం. ఊరికే అరిచి నన్ను తొందరపెట్టకండి” అని కసిరింది.

అతడి అసహాయత అర్థమై, “మీరు నెమ్మదిగా రండి” అని మేము సెలవు తీసుకున్నాం.

కానీ మా ఇంట్లో అలాకాదు.

బయటికెళ్ళడానికి తయారవడానికి చీర మార్చుకుని, అవసరమైతే జుట్టు కాస్త సరిచేసుకుని, ఆకుజోళ్లు వేసుకుని సిద్ధమవడానికి - శ్రీమతి తీసుకునే టైము సాధారణంగా ఐదు నిముషాలకు మించదు. అలాంటిది జర్మనీలో బయటికెళ్ళాలంటే - తను స్ట్రంప్ హోజెన్ వేసుకోవాలి. కాళ్లకి సాక్సు, షూస్. చేతులకి గ్లోవ్సు. దుస్తులపైన స్వెటరు. ఆపైన ఓవర్కోటు.

మాతోపాటు పిల్లల్ని అలాగే సిద్ధం చెయ్యాలి.

“ఏంటో - యుద్ధానికి వెళ్లే వీరసైనికుల్లా తయారౌతున్నాం” అనేది శ్రీమతి.

“యుద్ధమే మరి - యూరప్ చలితో” అనేవాణ్ణి.

“ఇండియాలో ఉండగా బ్రతుకు పోరాటంతోనే టైం సరిపోయేది. షాపింగుకి వెళ్లడం ఎప్పుడోకానీ కుదిరేది కాదు. ఇక్కడ రోజూ షాపింగ్ చెయ్యొచ్చు. కానీ ఆ ప్రయాణమే ఒక పోరాటం” అని గొణిగేదామె.

మాకు కారు లేదు కాబట్టి - ఎక్కడికెళ్లినా ఊబాన్సు. ఎంతో కొంత నడక తప్పదు. ఆ నడకలోనూ పిల్లలతో కొంత ఇబ్బంది.

ఇబ్బంది అంటే - వాళ్లు కలిగించింది కాదు. వాళ్లవల్ల కలిగింది అనొచ్చు.

పిల్లలకి కొన్ని సరదాలుంటాయి.

మావాళ్లకి అక్కడి గొడుగులు చాలా నచ్చాయి.

చిన్న సైజు. మీట నొక్కితే చాలు. తెరుచుకుంటాయి.

వాటిని వాడాలనుండేది వాళ్లకి. షాపింగుకి బయల్దేరేముందు “ఈరోజు వాన పడితే బాగుణ్ణు” అనేవాళ్లు.

బాలవాక్కు బ్రహ్మవాక్కు అంటారు. తథాస్తు దేవతలు ఉన్నారంటారు. కానీ జర్మనీలో వాన పడ్డానికి ఇవేమవసరం లేదు.

మామూలుగానే అక్కడ రోజూ ఏదో సమయంలో వాన పడేది. ఐతే చాలాసార్లు ఇలా పడి - అసలు పడిందా అన్న అనుమానమొచ్చేంతలా - అలా ఆగిపోయేది.

ఇలా చినుకు పడితే చాలు, మావాళ్లు గొడుగులు తెరిచేవాళ్లు. అవి వేసుకునే నడిచేవాళ్లు.

చిన్నపిల్లలు. వాళ్లు నడుస్తుంటే గొడుగులే కనిపించేవి.

నడిచిపోతున్న ఆ గొడుగుల్ని చూడకొసం కొందరు ఆగి గొడుగెత్తి వీళ్లని చూసి ఓసారి ముద్దులాడి వెళ్లిపోయేవారు. కొందరు వాళ్ల ఓవర్కోట్ల జేబుల్లో చాక్లెట్లు నింపేవారు.

మాకా దృశ్యం గొప్ప తీపి జ్ఞాపకం.

అక్కడుండగా పాప వయసు ఐదుకి అటూ ఇటూ. బాబు దానికంటే ఏణ్ణర్థం చిన్న.

ఇద్దరూ నడవడానికి చిన్న. ఎత్తుకుండుకు పెద్ద. ఐనా బయటకెళ్లినప్పుడు నడవాలిస్తే ఎత్తుకోమని వాళ్లు అడిగిన సందర్భాలు తక్కువ.

మాకైతే ఎంత దూరం నడిచినా నడిచినట్లే అనిపించేది కాదు. కానీ పసి ప్రాణాలకి నాలుగడుగులే ఎక్కువ. అలాంటిది ఒకోసారి ఆగకుండా అర కిలోమీటరుదాకా నడిచేసేవారు. కాళ్లు లాగకుండా ఉంటాయా - ఐనా చెప్పేవారు కాదు.

కాళ్లు లాగుతున్నప్పుడు పాప నడకలో తేడా వచ్చేది. అది ఈడ్చుకుంటూ నడవగానే మాకు అర్థమయ్యేది.

పాపకి హుషారివ్వడానికి, “ఎత్తుకోమనుకుండా పెద్దవాళ్లలా ఎంత బాగా నడిచేస్తోందో” అని పొగడేసి ముందరికాళ్లకు బంధం వేసేవాణ్ణి.

ఆ బంధం ఆటోమేటిక్ గా బాబుకీ పడేది. లేని ఓపిక తెచ్చుకుని మారుమాట్లాడకుండా నడిచేవాడు కానీ - వాడికి దుఃఖమొచ్చేది. అది వాడి కళ్లలో నీళ్ల రూపంలో బయటపడేది.

కన్న ప్రాణాలు కదా - చలించేవి. ఇద్దరం చెరొకళ్లనీ కాసేపు ఎత్తుకునేవాళ్లం. కాసేపంటే కాసేపే మరి.

షాపింగులయ్యేక తిరుగు ప్రయాణంలో మాత్రం పిల్లలకి ఓపిక పూర్తిగా ఐపోయేది. అలాంటప్పుడు వాళ్లని మరిపించడానికి దారిలో ఒకో ఇంటినే చూపించి, “ఇదా మనిల్లు” అనేవాణ్ణి. బాబు గొప్పముఖంపెట్టి, “కాదు” అనేవాడు.

ఆ ఆట కొంత దూరం కొనసాగేది.

ఈ లోగా మా ఇల్లాచ్చేసి, “ఇదా మనిల్లు” అనగానే శ్రీమతి, “కాదు” అనేది.

బాబు వెంటనే, “కాదంటావేంటి? ఇదే మనిల్లు” అనేవాడు.

ఈ ఆట పాపకి కూడా నచ్చింది. తనూ బాబుతోపాటు హుషారుగా పాల్గొనేది. ఇద్దరూ నడక శ్రమని మర్చిపోయేవారు.

ఈ ఆటని మా పాప, బాబు కూడా ఎంత ఇష్టపడేవారంటే - ఇల్లు చేరుకోగానే నడక తప్పిందన్న సంతోషంకంటే - ఆట ఐపోయిందన్న బాధే వాళ్లలో ఎక్కువుండేది.

శ్రీమతికిది సంతోషంగా ఉండేది కాదు. “పాపం, పిల్లలు అమాయకులు” అని నొచ్చుకునేది.

ఐనా అడపా తడపా ఆ ఆట ఆడక తప్పేది కాదు. ఐతే పిల్లలు ఆ ఆటకోసమే బయటకెళ్లినప్పుడు ఒకోసారి అవసరం లేనప్పుడు కూడా నడుస్తామనేవారు.

“సరదాగా తీసుకుంటే, కష్టమైన పని ఇష్టమై కొత్త శక్తిని ఇస్తుంది” అనేవాణ్ణి నేను.

పిల్లల్ని మోసం చేసి కష్టపెడుతున్నామన్న అపరాధభావం శ్రీమతిలో కలిగేది.

ఐతే నేను చిన్నప్పుడు - నాలుగైదేళ్ల వయసులో ఏకబిగిని 2-3 కిలోమీటర్లు నడిచిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి. ఆ విషయం శ్రీమతికి చెప్పి, “కన్న ప్రాణం కాబట్టి మనసు విలవిల్లాడిపోతుంది కానీ - పిల్లల్లో ఇంతకంటే ఎక్కువ శక్తే ఉంటుంది. దాన్ని వెలికి తియ్యాలంటే ఇదో మార్గం. ఎప్పుడు నడకవల్ల పిల్లలు మర్నాటికి నీరసపడిపోతారో, అప్పుడు ఇంకో దారి చూద్దాం” అన్నాను.

కానీ అక్కడున్నాళ్లూ మా పద్ధతి మార్చుకోవాల్సిన అవసరం లేకపోయింది.

ఏ రోజు ఎంత దూరం నడిచినా మర్నాటికల్లా మా పిల్లలు రబ్బరు బంతుల్లా గెంతుతూ ఎక్కడికెడదామా అని ఉరకలేసేవారు. నడకవల్ల ఆకలి, నిద్ర కూడా సక్రమంగా ఉండేవి.

బయటికెళ్లినప్పుడు నడకలో అలసట ఒక్కటే సమస్య కాదు - ముఖ్యంగా బాబు విషయంలో!

బయటికెళ్లక అరగంట గడిచేసరికి బాబుకి పాస్ కి వెళ్లాల్సివచ్చేది.

ఏ షాపులోనో ఉంటే ఇబ్బంది లేదు. అక్కడ టాయిలెట్టుంటాయి.

బయట కూడా టాయిలెట్టుంటాయి. కానీ అన్ని చోట్లా ఉండవు.

ప్రత్యేకంగా వాడికోసమని మేము బయటికెడితే బెర్లిన్ సిటీ ప్లాన్ తీసుకుని వెళ్లేవాళ్ళం.

అందులో ఏ ప్రాంతంలో ఎక్కడెక్కడ రోడ్లపక్కన టాయిలెట్ సదుపాయముంటుందో **W/C** అనే చిహ్నంతో తెలియబర్చి ఉండేది. అలా సిటీలో రహదారి శౌచాలయాలు సాధారణంగా ప్రతి అరకిలోమీటరుకీ తగిలేవి. కానీ, అన్నివేళలా పసివాళ్ళు అంతసేపు ఆగలేరు కదా!

అప్పటికీ పాస్ వచ్చినప్పుడు కాస్త ముందుగా చెప్పమని బాబుకి చిలకొచ్చి చెప్పినట్లు చెప్పేవాళ్ళం.

చెప్పాలనే అనుకునేవాడేమో - కానీ కబుర్లలోనో పరిసరాల్ని చూడంలోనో పడి ముందుగా చెప్పేవాడు కాదు బాబు.

పీకెలమీదకి వచ్చేసరికి తను ముందుగా చెప్పలేదన్న విషయం గుర్తుకొచ్చేది కాబోలు - ఆపుకుండుకు తన ప్రయత్నం తను చేసేవాడు. కాళ్ళు రెండూ దగ్గరగా పెట్టి రెండు మోకాళ్లనూ రాపిడి చేస్తూ అదో రకంగా నడిచేవాడు. వాడి ఇబ్బంది శ్రీమతికి తెలిసిపోయేది.

ఇక టాయిలెట్ కోసం మా వేట మొదలయ్యేది.

టాయిలెట్ ప్రాంతాన్ని గుర్తించే ప్రయత్నంలో ఉన్న మాకు - ఉక్రోషం తెప్పించే దృశ్యాలు కొన్ని కనిపించేవి.

పేప్ మెంట్లమీద పెంపుడు కుక్కల్ని వాకింగుకి తీసుకెడుతూ స్త్రీబాలవృద్ధులు కొందరు మాకు ఎదురయ్యేవారు.

రకరకాల కుక్కలుండేవి కానీ వాటిలో బొచ్చుకుక్కలెక్కువ.

అవి చూడడానికి చిన్నగా, బొద్దుగా, ముద్దుగా ఉండేవి.

బాబు వాటిని చాలా ఇష్టంగా చూసేవాడు.

ఆ కుక్కపిల్లలకి కూడా పాస్ సమస్య ఉండేది. ఐతే యజమానులు టాయిలెట్లకోసం వెదికేవారు కాదు. రోడ్డుపక్కన అడుగడుగునా ఉండే చెట్ల మొదళ్లని వాటికోసం టాయిలెట్లుగా వాడేవారు.

ఆ దృశ్యం చూసినప్పుడు మాత్రం బాబు చూపుల్లోని ఇష్టం ఉన్నట్లుండి అనూయగా మారిపోయేది.

ఆ విషయంలో కుక్కపిల్లలకున్న స్వేచ్ఛ పసిపిల్లలకి లేదని మేము గొణుక్కునేవాళ్ళం.

ఐతే పరిసరాల పరిశుభ్రతకి ప్రాధాన్యమిచ్చే ఆ వ్యవస్థలో పెంపుడు జంతువులకి లభించిన ఆ స్వేచ్ఛకి కారణం ఏదో ఉండే ఉంటుందనిపించేది.

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments